

ІЗ ЛЮБОВ'Ю І ЖУРБОЮ

**У Млинівському краєзнавчому
музеї діє виставка українського
одягу XVIII – початку XX століття**

Чарівна душа нашого великого і стародавнього українського народу. Його думи, хист, віковичний дух зафіксований в тих безцінних скарбах, які побачите перед собою. Хочеться, щоб воно пробудило у відвідувачів почуття найщирішої поваги до нашої національної культури.

Рушникам на виставці відведене значне місце. Саме вони побутують у кожній родині всюди і скрізь як ужиткова річ, без якої не обійтися. Адже ними витирають руки, тіло, з рушником ходять до корови, пораються в кухні тощо. За кількістю цих виробів визначають рівень побутової культури народу. Як ритуальну річ його вживали в усіх обрядах – від народження й до смерті: на родинях, хрестинах, весіллях, під час зустрічі, і проводжали в дорогу, навіть домовину в могилу опускали на рушниках. Особливо знаменну, навіть законодавчу роль відігравав рушник на весіллі, бо саме слово «заручини» походить якраз від «рушник». Коли наречені ставали на рушник, це був апогей весілля, це був закон.

Недарма про рушник складено багато пісень. «...А хто тее відерце дістане, той зі мною на рушник стане...», «Пісня про рушник» та ін. Але найголовніша його функція – мистецько-декоративна: ними оздоблюють домівки, світлиці. Не було та й зараз нема хат на Україні, особливо у селах, де б не було рушників на стінах, картинах, образах. Вони надають хаті національного характеру, поетичності, урочистості.

Український народний одяг, представлений на виставці, ще один витвір народного генія. Здається, всі барви землі увібрав у себе, красу естетичного чуття та виконавського уміння, реалізовану у його формах, кроях, пишності та одночасно в надзвичайній зручності і функціональності. Продовжуючи випробувану віками традицію давньоруського одягу, українські строї, які сформувалися в XVI-XVIII ст., зберегли для нас племінні народної душі, тиху зажуру чутливого до краси українського серця. Червоне – то любов, а чорне – то журба.

Український народний одяг завжди прикрашався вишивкою. Особливо складні візерунки і в більш вишуканих композиціях підбирали для сорочок. У чоловічих сорочках вишивалися досить широкій прямокутник на грудях (манишка) та стоячий комір і манжети. Жіночі були завжди багатші вишиваними прикрасами, зосередженими головним чином на рукавах. Це вишивка з геометричним або згеометризованим рослинним орнаментом. Трапляються і рослинні, виконані в одному кольорі. Узори на вишиваних речах часто носили канонічний характер, а не фантазійний.

При всій багатобарвності жіночого одягу і прикрас, що на виставці, найприскіпливіший естет не зможе закинути цим українським строям якоїсь еkleктичності чи несмаку. Відносна «багатошаровість» нашого національного вбрання позначена водночас вичерпною гармонією натуральних тканин, техніки їх художньої обробки, збалансованості кольорового насичення, зрештою гордовитої ошатності і відкритості, що відповідає кращим рисам української вдачі.

Отож, завітайте на виставку, представлену з архівних композицій нашого музею.

**Ярослава КУШПЕТА,
науковий працівник Млинівського краєзнавчого музею.**